

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Πάμε
Εκκλησία

Μάθημα 2ο

Ο Σταυρός (Α' Μέρος)

Το κατηχητικό ήταν στο πνευματικό κέντρο και γυρνώντας στο σπίτι πέρασαν μπροστά από την Εκκλησία. Η Κωνσταντίνα κοντοστάθηκε, ύψωσε το χέρι της και έκανε τον σταυρό της. Η Λι περίμενε λίγα δευτερόλεπτα αμήχανη χωρίς να ξέρει τι να κάνει. Έπειτα σήκωσε το χέρι της, κοίταξε σαν χαμένη δεξιά-αριστερά και έκανε κι αυτή τον σταυρό της.

Η Κωνσταντίνα δαγκώθηκε για να μην πει τίποτα. Δεν ήθελε να προσβάλει την ξαδελφούλα της ούτε να την στενοχωρήσει. Το κατάλαβε όμως πως δεν ήξερε πότε να κάνει τον σταυρό της.

Ωχ, μεγάλη ευθύνη! Ήξερε η ίδια αρκετά για να τη δασκαλέψει;

- Θέλεις να κάτσουμε λίγο σε ένα παγκάκι; Ρώτησε η Κωνσταντίνα.
- Να κάτσουμε να μιλήσουμε, είπε η Λυδία.

- Όχι, θα κάνουμε κάτι άλλο. Θα κάτσουμε και θα κοιτούμε τον κόσμο. Κάθισαν λοιπόν σε ένα παγκάκι, στη σκιά ενός κυπαρισσιού. Η Κωνσταντίνα είχε το σχέδιό της. Περνούσε κόσμος πολύς μπροστά από την Εκκλησία και τα κοριτσάκια κοιτούσαν και σκέφτονταν. Ορισμένοι περνούσαν βιαστικοί, μερικοί χάζευαν, κάποιοι έκαναν τον σταυρό τους κοιτώντας την Εκκλησία, άλλοι έκαναν τον σταυρό τους βιαστικά κι άλλοι περνούσαν χωρίς να καταλαβαίνουν από πού περνούν.

- Τι έκανε αυτή η κοπέλα; Σταυροκοπήθηκε ή ξεσκονίστηκε; Άρχισε τα αστεία η Κωνσταντίνα.

- Χι, χι, χι! Γέλασε κινέζικα η Λι.

- Και αυτός ο κύριος πρέπει να είναι μπουζουξής. Έκανε τρεις φορές τον σταυρό του σαν να παίζει μπουζούκι.

- Χα, χα, χα! Γέλασε ελληνικά και ασυγκράτητα η Λι.

Τα γέλια τη χαλάρωσαν και τόλμησε να ρωτήσει.

- Πώς κάνουμε τον σταυρό μας;

- Ενώνουμε τα τρία πρώτα δάχτυλα του δεξιού μας χεριού και τα αγγίζουμε στο μέτωπό μας, μετά στην κοιλιά μας και στη συνέχεια στο δεξί και τον αριστερό ώμο μας. Τα τρία δάχτυλα συμβολίζουν την Αγία Τριάδα, τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Τα κρατάμε σφιχτά ενωμένα, γιατί τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδας είναι ενωμένα. Τρία πρόσωπα, μία ουσία.

Η Λι σοβαρεύτηκε· δεν ήταν λίγα αυτά που άκουσε και έπρεπε να καταλάβει.

- Και γιατί κάνουμε τον σταυρό μας; Πήρε θάρρος και ρώτησε η Λι.

Ουπς, δύσκολη ερώτηση.

- Εγώ θα σου πω αυτά που ξέρω, τόλμησε να ξεκινήσει η Κωνσταντίνα. Μετά, αν θέλεις, ρωτάμε και τον θείο.

- Κάνουμε τον σταυρό μας πρώτα για να βάλουμε πάνω στο σώμα μας τον Σταυρό του Χριστού και να δείξουμε ότι είμαστε χριστιανοί. Είναι σαν να λέμε στον Χριστό: Είμαστε μαθητές Σου και έτοιμοι να σηκώσουμε κι εμείς ένα σταυρό όπως κι Εσύ.

- Εγώ κάνω τον σταυρό μου κι όταν φοβάμαι, είπε δειλά η Κινεζούλα.

- Κι εγώ, κι εγώ, καλή μου, απάντησε η Κωνσταντίνα και της έπιασε το χέρι. Ο σταυρός μάς προστατεύει από το κακό και μας δίνει δύναμη. Μην νομίζεις, κι εγώ δεν τα ξέρω όλα. Είναι πολλοί οι λόγοι που κάνουμε τον σταυρό μας και πρέπει να σκεφτούμε και να ρωτήσουμε και τον θείο Ιγνάτιο, άμα το θες.

Να τα ξεχωρίσουμε. Πότε κάνουμε τον σταυρό μας μέσα στην Εκκλησία και πότε έξω, στη ζωή μας. Για την Εκκλησία θα το δεις την Κυριακή, και για τα άλλα πρώτα θα σκεφτούμε μαζί και μετά θα ρωτήσουμε, για να δούμε εάν τα βρήκαμε. Εντάξει;

- Εντάξει, είπε η Λι, που δεν θα ήταν έτσι αναγκασμένη να ρωτά συνέχεια.

Είχε την ευκαιρία να παρατηρήσει, να σκεφτεί, να συμπεράνει και στο τέλος να ζητήσει επιβεβαίωση και να ρωτήσει.

Δραστηριότητα

Πάρτε ένα μπλοκάκι και ξεκινήστε την έρευνα για να βοηθήσετε και σεις την Λι και την Κωνσταντίνα. Ποιος ξέρει; Μπορεί να βρείτε κάτι που εκείνες θα ξεχάσουν.

Ερώτημα:

Πότε και γιατί κάνουμε τον σταυρό μας;

Για να βοηθηθείτε, χωρίστε το σε πιο μικρές ερωτήσεις, που θα κάνετε σε διαφορετικά πρόσωπα:

Πότε κάνουμε τον σταυρό μας; (πότε την μέρα ή την νύχτα, σε ποιες περιστάσεις;)

Ερωτήσεις για συζήτηση-Δραστηριότητα

- Γιατί ενώνουμε τα τρία δάχτυλα; Τι σημαίνει αυτό;

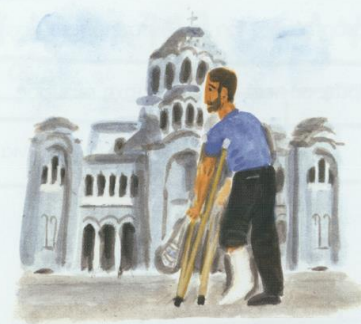

- Γιατί κάνουμε τον σταυρό μας; Τι σημαίνει ο σταυρός για τον ορθόδοξο χριστιανό;

- Ψάξτε μέσα στον Ναό, γύρω από τον Ναό, στη γειτονιά και στο σπίτι σας, να βρείτε σε ποια σημεία υπάρχει σταυρός. (Οργανώνεται σαν κυνήγι θησαυρού, τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες, με φύλλα εργασίας και μολύβια).

Ιστορία για να διηγηθούμε στην οικογένεια και στους φίλους μας

Ο σταυρός και οι πατερίτσες

Μια μέρα καθόμασταν με ένα φίλο σε μια καφετέρια απέναντι από τον Άγιο Νικόλαο, τον Μητροπολιτικό Ναό του Βόλου. Κοιτούσαμε τα παιδιά που έπαιζαν στην πλατεία, τον κόσμο που περνούσε, τους νεαρούς που έκαναν σκέητιμπορντ, τα περιστερία και τα σπουργίτια.

Κάποια στιγμή είδαμε έναν άνθρωπο που διέσχιζε με δυσκολία την πλατεία, γιατί στηριζόταν σε πατερίτσες. Είχε σπάσει το πόδι του και τό είχε στόν γύψο. Κρατούσε μια σακούλα με γαιουρτάκια που είχε ψωνίσει.

Τραβούσε την προσοχή μας, γιατί ήταν ο μόνος που κινούνταν τόσο αργά και φοβόμασταν λίγο, μην τον σκουπήσει κάποιος, μην πέσει πάνω του καμία μπάλα από τα παιδιά που έπαιζαν ποδόσφαιρο ή κανένας έφηβος που έκανε φιγούρα με το σκέητιμπορντ. Ο άνθρωπος ήταν απάραχος και περπατούσε με σιγουριά.

Μόλις έφτασε στη μέση της πλατείας, ξαφνικά σταμάτησε. Ισορρόπησε με κάποια δυσκολία και κρέμασε τη σακούλα με ένα πρόχειρο κόμπο στην αριστερή πατερίτσα. Έπειτα έριξε όλο το βάρος του στην αριστερή πατερίτσα έτσι, ώστε η δεξιά να ακουμπά μόνο κάτω από τη μασχάλη του χωρίς να τον στηρίζει. Τι ήθελε να κάνει; Μισοσηκωθήκαμε αυθόρμητα για να πάμε να τον βοηθήσουμε. Ξανακαθήσαμε, όμως, αμέσως, γιατί είδαμε τι ήθελε να κάνει.

Όλη αυτή η προετοιμασία ήταν για να μπορέσει να κάνει τον σταυρό του περνώντας μπροστά από την Εκκλησία!

- Είδες; Αυτός ήταν σταυρός! Όχι σαν και μας που περνάμε αδιάφορα και σταυροκοπιόμαστε από συνήθεια μόνο, χωρίς να κοιτάζουμε την Εκκλησία.

Εκείνος ο άγνωστος έγινε αδελά του δάσκαλός μας και θυμάμαι πάντα την ήρεμη προσπάθειά του για να κάνει τον σταυρό του.

(Ιστορία που διηγήθηκε ο φίλος μου Γιώργος Ιωάννου)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

α. Ψάξτε να βρείτε σε ποια σημεία υπάρχει σταυρός.

Ψάξτε μέσα στο ναό.	Γύρω από το ναό.	Στην γειτονιά	Στο σπίτι μας

β. Πότε κάνουμε τον σταυρό μας εκτός ναού και λατρείας και γιατί;

- Όταν περνούμε μπροστά από ναό;
- Από εικονοστάσι;
- Πριν να φάμε;
- Αφού φάμε;
- Πριν να ξεκινήσουμε ένα ταξίδι;
- Μια καινούρια δουλειά;
- Πριν να γράψουμε εξετάσεις;

γ. Τι από τα παραπάνω είναι:

προτροπή της εκκλησίας

έθιμο

τοπική συνήθεια

ατομική συνήθεια

δ. Σχεδιάσε τα διάφορα σχέδια σταυρών που συνάντησες στην έρευνά σου της ερώτησης α.

Μάθημα 3ο

Ο Σταυρός

(Β' Μέρος)

- Ωπ, σας έπιασα, φώναξε ο Θανάσης στα κορίτσια. Σας παρακολουθώ ώρα πολλή. Έχετε ύποπτη συμπεριφορά!
- Τα κορίτσια πετάχτηκαν τρομαγμένα και κόντεψαν να τους πέσουν τα μπλοκάρια και τα μολύβια από τα χέρια.
- Αχ, καλέ Θανάση, μας κοψοχόλιασες, τον μάλωσε η αδελφή του.
  - Τι παρακολουθείτε και σημειώνετε; Θα εξιχνιάσετε κανένα μυστήριο και δεν μου είπατε τίποτα;
- Τον θυμόσατε τον Θανάση, παιδιά, από το προηγούμενο βιβλίο «Τα Μυστήρια της Εκκλησίας μας». Παντού βλέπει μυστήρια και, βέβαια, τρελλαινέται να τα εξιχνιάζει!
- Ψάχνουμε να βλούμε πότε και γιατί κάνουμε τον σταυλό μας, είπε σοβαρά η Λι. Έχουμε σημειώσει πολλά πλάγματα. (από την τρομάρα της ξανάρχισε να μην μπορεί να πει το ρο).
  - Χμ, ερευνάτε δηλαδή. Από δω και πέρα θα πάρετε και μένα στην ερευνητική

ομάδα, γιατί έχω σημαντική εμπειρία.

Η Κωνσταντίνα έκανε γκριμάτσες πίσω από την πλάτη του για να τον κοροϊδέψει, αλλά ευτυχώς δεν την είδε. Η Λι χάρηκε πολύ όμως! Δεν είναι όλα τα αγόρια χαζά και ο ξάδελφός της ο Θανάσης είχε πολλή πλάκα: την έκανε συνεχώς να γελά.

- Για πείτε μου, λοιπόν, τι γράψατε;
- Κάνουμε τον σταυρό μας όταν ξεκινούμε και όταν τελειώνουμε την προσευχή μας, είπε αργά και καθαρά η Λι.
- Ο Χριστός είναι το Α και το Ω και βάζουμε το σταυρό Του στην αρχή και στο τέλος της, είπε βαθυστόχαστα ο Θανάσης.
- Όλο αυτό μόνος σου το σκέφτηκες; Είπε κοροϊδευτικά η αδελφή του, που είχε παρόλ' αυτά εντυπωσιαστεί.
- Κάνουμε τον σταυρό μας πριν και μετά το φαγητό μαζί με την προσευχή μας, συνέχισε η Λι, που δεν της άρεσαν οι τσακωμοί.
- Για να ευχαριστήσουμε τον Θεό που μας χάρισε την τροφή μας και για να ευλογήσει στο τέλος και τα περισσεύματα του τραπέζιού μας, να τιμήσουμε το δώρο αυτό της καθημερινής τροφής, που πολλοί άνθρωποι στερούνται.
- Και έχω σημειώσει πού έχω προσέξει τον σταυρό. Να τα διαβάσω; Είπε το ξάδελφού- λι σαν καλή μαθήτριά.
- Βεβαίως, παιδί μου, είπε ο Θανάσης με βαριά φωνή και όλοι έσκασαν στα γέλια. Του άρεσε πολύ να παριστάνει τον δάσκαλο.
- Λοιπόν, έχω τον σταυρό μου που φοράω στον λαιμό, αλλά είδα σταυρό και στο αυτοκίνητο του παππού, που μας πήρε από το αεροδρόμιο. Α, και τώρα

θυμήθηκα που η γιαγιά έκανε τον σταυρό της την ώρα που μας υποδέχτηκαν· είπε «Δόξα τω Θεώ» και μετά σταύρωσε τον αέρα μπροστά μου.

- Η γιαγιά κάνει τον σταυρό της, όποτε ξεκινάμε για ταξίδι, θυμήθηκε η Κωνσταντίνα.
- Κι ο παππούς σταυρώνει την βασιλόπιτα πριν την κόψει την Πρωτοχρονιά, πρόσθεσε ο Θανάσης.
- Και ο πατέρας κάνει ένα σταυρό στην πόρτα με τή φλόγα της λαμπάδας, όταν γυρνάμε από την λειτουργία της Ανάστασης, πετάχτηκε η Κωνσταντίνα.
- Και κάνουμε τον σταυρό μας, όταν περνάει κηδεία από μπρός μας και λέμε «Θεός σχωρέστον», φώναξε ο Θανάσης.

- Εγώ κάνω τον σταυρό μου πριν να περάσω μια γέφυρα. Φοβάμαι πολύ τα ύψη, παραδέχτηκε η Κωνσταντίνα.
- Σταματήστε! Μπελδεύτηκα, μπελδεύτηκα! φώναξε απελπισμένη η Λι, που έχασε ξανά το ρο της.

Τα παιδιά κοιτάχτηκαν ένοχα. Κατάλαβαν ότι τα έκαναν σαλάτα: αντί να τα ξεκαθαρίσουν, τα μπερδέψαν πιο πολύ.

- Μπερδευτήκαμε, παραδέχτηκε ο Θανάσης.

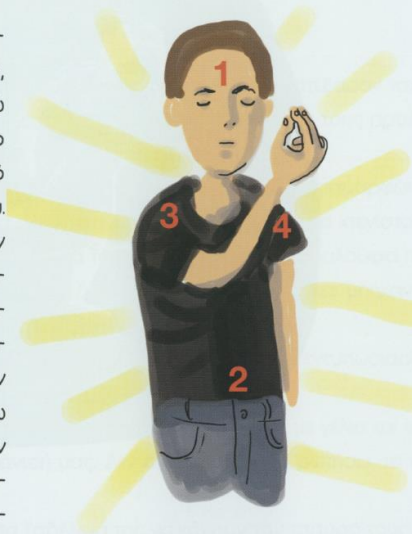
Πάμε στην Εκκλησία να ρωτήσουμε τον Θεό; Δεν θα έχει αρχίσει ακόμα τον Εσπερινό.

Πώς κάνω τον σταυρό μου

Ενώνω τα τρία πρώτα δάχτυλα του δεξιού χεριού. Δείχνω έτσι την πίστη μου σ' ένα Θεό, που είναι τρία πρόσωπα - ο Πατήρ, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα, ομοούσια και ενωμένα μεταξύ τους. Τα άλλα δύο δάχτυλα, που ακουμπούν στην παλάμη, συμβολίζουν τις δύο φύσεις του Κυρίου μας, τη θεία και την ανθρώπινη.

Μετά φέρνω το χέρι στο μέτωπο, όπου βρίσκεται το μυαλό, φανερώνοντας έτσι ότι αγαπώ και πιστεύω στον Θεό με όλο το νου μου και ζητώ από τον Θεό να ευλογεί όλες τις σκέψεις μου. Το χέρι έρχεται κατόπιν στην κοιλιά, αυτή που μπορεί να πεινάει και να πονάει και συμβολικά τη θεωρούμε σωματικό παράδειγμα των αναγκών και των επιθυμιών μας. Έτσι δηλώνω συμβολικά ότι προσφέρω στον Κύριο όλες τις επιθυμίες και όλα τα συναισθήματά μου. Τέ-

λος, φέρνω το χέρι στους ώμους, πρώτα στον δεξιό και μετά στον αριστερό, από εκεί που ξεκινούν τα χέρια μου, τα οποία κάνουν τις περισσότερες πράξεις (πιάνουν, πετούν, χτυπούν, αγκαλιάζουν κ.λπ), και ζητώ κάθε πράξη μου να έχει σχέση με τον Χριστό και να είναι ευλογημένη από Αυτόν.

Έτσι ο Σταυρός αγγίζει όλο μου το σώμα και το αγκαλιάζει με την ευλογία και την προστασία του.

Συγχρόνως, κατά τη διδασκαλία του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, με τον σταυρό περιγράφουμε ό,τι έκανε ο Θεός για τη σωτηρία μας: το μέτωπο είναι ο ουρανός, από τον οποίο κατέβηκε ο Θεός. Το χέρι κατευθύνεται στην κοιλιά, δηλαδή στη γη, όπου ο Θεός κατέβηκε. Ξανά το χέρι υψώνεται προς τον δεξιό ώμο, συμβολίζοντας την Ανάληψη και τη θέση του Χριστού και του ανθρώπου στα δεξιά του Πατρός. Το χέρι στον αριστερό ώμο δηλώνει την επιθυμία να είμαστε φίλοι του Χριστού.

